

ПОВОДОМ ИЗЛОЖБЕ МОЋ СТВАРАЊА

У Викторија и Алберт музеју у Лондону (*Power of Making, Victoria and Albert Museum and Crafts Council, London*), 6. 9. 2011 – 2. 1. 2012

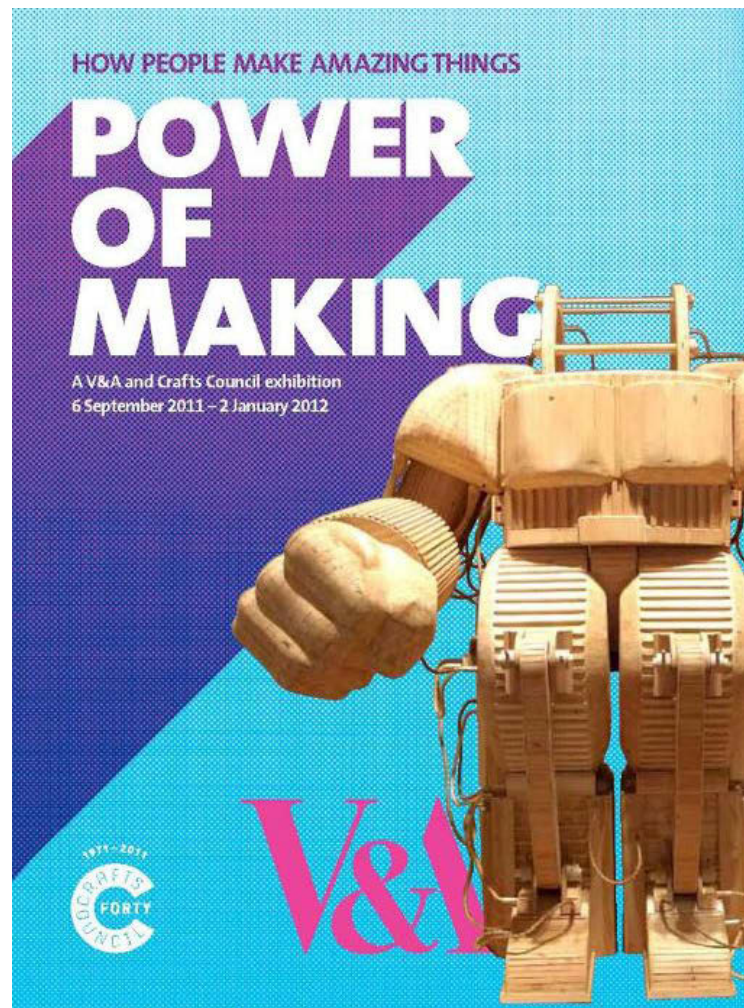
Упркос превеликом броју посетилаца било је право задовољство погледати дуго и пуно најављивану изложбу *Моћ стварања (Power of Making)* у Викторија и Алберт музеју у Лондону. Кроз стотине разноврсних, изврсно урађених радова, у сарадњи са Саветом заната (*Crafts Council*) прослављени су улога и моћ стварања у галерији Портер (*The Porter Gallery*) познатог музеја. Од исплетеног медведа у природној величини, преко мале, керамичке заштите за око до фино израђене металне флауте, изложена су дела како аматера тако и водећих уметника и занатлија из читавог света. Као својеврстан кабинет куриозитета, изложба је пружила изврстан пресек креативности и савременог стваралаштва, наглашавајући маштовитост и инвентивност као главне критеријуме приликом одабира радова.

Циљ изложбе, коју је приредио Данијел Черни (*Daniel Charny*), један од водећих ауторитета у овој области, био је да се прикаже сам чин стварања у његовим различитим формама и фазама. Нагласак је стављен на објашњавање различитих процеса, од резбарења и браварских радова, преко плетења предмета од прућа, од традиционалних заната до најновијих технолошких резултата и улоге компјутера данас. Инспирисати и мотивисати на стваралаштво и креативност, указати на њихову улогу и важност у свакодневном животу, остали су, у свим њеним сегментима, главни циљеви ове изложбе.

Указујући на разноврсне вештине и њихове задивљујуће резултате, на чињеницу да поједине ствари и материјали могу бити употребљени на иновативан начин, аутор Данијел Черни је овом изложбом обухватио и читав низ пратећих догађаја. Посебну пажњу јавности добио је *тинкер спејс (Tinker Space)*, простор намењен разним радионицама, предавањима и приказивању филмова који се баве стваралаштвом. Два пута недељно је приказиван материјал, лако доступан на интернету на веб адреси www.vam.ac.uk, који приказује ауторе у њиховим радионицама и интервјуе са њима, чиме се тежи откривању и приближавању процеса креативног мишљења и настајања. Тако су, на пример, приказани дизајнер обуће Марло тен Бемер (*Marloes ten Bhömer*), Шона Ричардсон (*Shauna Richardson*), која својим исплетеним скулпту-

рама не оставља никога равнодушним, уметник и дизајнер стакла Мат Даран (*Matt Durran*), али и познати мајстор флауте Стефан Весел (*Stephen Wessel*). Аутор наводи да се не може урадити изложба о стварању без приказивања самог процеса стварања, наглашава важност занатства и развијања вештина, као суштински важних за стваралаштво. По њему су те радионице можда и најважнији аспект изложбе, јер позивају на креативност, стварање, подстичу посматрача и од њега праве активног учесника. Циљ му је да ангажује и пробуди, заинтересује. Тако су, на пример, приказани и објашњени настанак изложене невероватне шећерне декорације за тарту, потом познати рад Дејана Митровића кидвил (*kideville*), док је посебном радионицом истакнут његов циљ да се деца упуте и подстакну на креативно коришћење рачунара. Радом у посебно прилагођеном програму дизајнирају се 3D модели који се, потом, захваљујући посебном штампачу, реализују, пружајући пример споја тек развијених вештина код деце и најновијих техничких достигнућа.

Са истим циљем да се занат приближи, да се посматрач заинтересује и позове на креирање, урађена је и пратећа публикација у којој, након уводних разматрања аутора изложбе, следе инспиративни доприноси разних стручњака. Попут приказаног видео материјала, истражују се савремен однос према занатству, стварању и вештинама, потенцијал који стварање има у уметности и креативној индустрији. Наглашава се удаљеност људи од мануелног рада, као и последице непознавања процеса настајања многих ствари што се одражава у савременој производњи, али и у друштву у ширем смислу. Заправо, указује се на будућност стварања, на стварање као начин решавања проблема, изражавања идеја и обликовања света око нас. Израда и рад се објашњавају као подједнако важни у испуњавању разних људских потреба, било да се ради о размишљању, истраживању или о једноставној жељи за обликовањем материјала. Јер, оно шта и како радимо дефинише оно шта смо и комуницира оно што бисмо желели да будемо. У свему томе, они чије занатство и генијалност достижу висок ниво могу да створе невероватне радове. Јер, чак и када је стварање експериментално и отворено, занатство увек укључује параметре, наметнуте материјалом, алатом, размерама, али и физичком спрем-

1. Плакат изложбе
1. Exhibition poster

ношћу аутора. Некада, недовољна спремност доведе до проблема, док знање и вештине доводе до нових могућности и решења у оквиру процеса. Међутим, истиче се да се мануелним радом може бавити свако, било додавањем или одузимањем или комбинацијом ових процеса и трансформацијом материјала. Велики горила, урађен од вешалица за гардеробу, рад Дејвида Меча (David Mach), који је привукао посебну пажњу јавности, управо указује на слободу приступа, спремност и важност експеримента и задивљујуће резултате који могу да се остваре. Иако мали број људи достигне висок ниво умећа, већина је у могућности да уради и створи нешто. Знање и вештина захтевају године интензивног рада и усавршавања, доводећи на крају до нових могућности и изазова, дајући као резултат иновације, које се најчешће и дешавају када се најмање очекују. Мада је опште прихваћено да стварање подразумева претходно замишљену форму или идеју нечега што већ постоји било у глави или на папиру, такође, оно може бити и један врло активан начин размишљања, нешто што може бити изнето без конкретног, претходног циља на уму. То су управо оне

ситуације у којима често настају дела изузетних вредности.

Изузетно промовисан и активан пројекат, изложба *Моћ стварања* је у последњих десет година друга изложба по посећености познатог музеја. Користећи све медије, укључујући и веома активне друштвене мреже, изложба је добила пуну пажњу јавности. Осим обимног штампаног пропагандног материјала, постера, флајера и водича, на фејсбук (Facebook) страници Викторија и Алберт музеја, дуго су највљивани догађаји и описиване припреме везане за отварање. Током трајања изложбе указивано је на актуелна дешавања, оцењивана је успешност радионица, фотографијама су документовани посећеност и интересовање. Разним активностима шира јавност је била позивана и мотивисана да остане укључена, попут такмичења за најбољи поетски коментар изложеног рада. Бесплатним улазницама, публикацијама, годишњим чланаринама као наградама, још на један начин се утицало на приближавање музејских дешавања свакодневном животу.